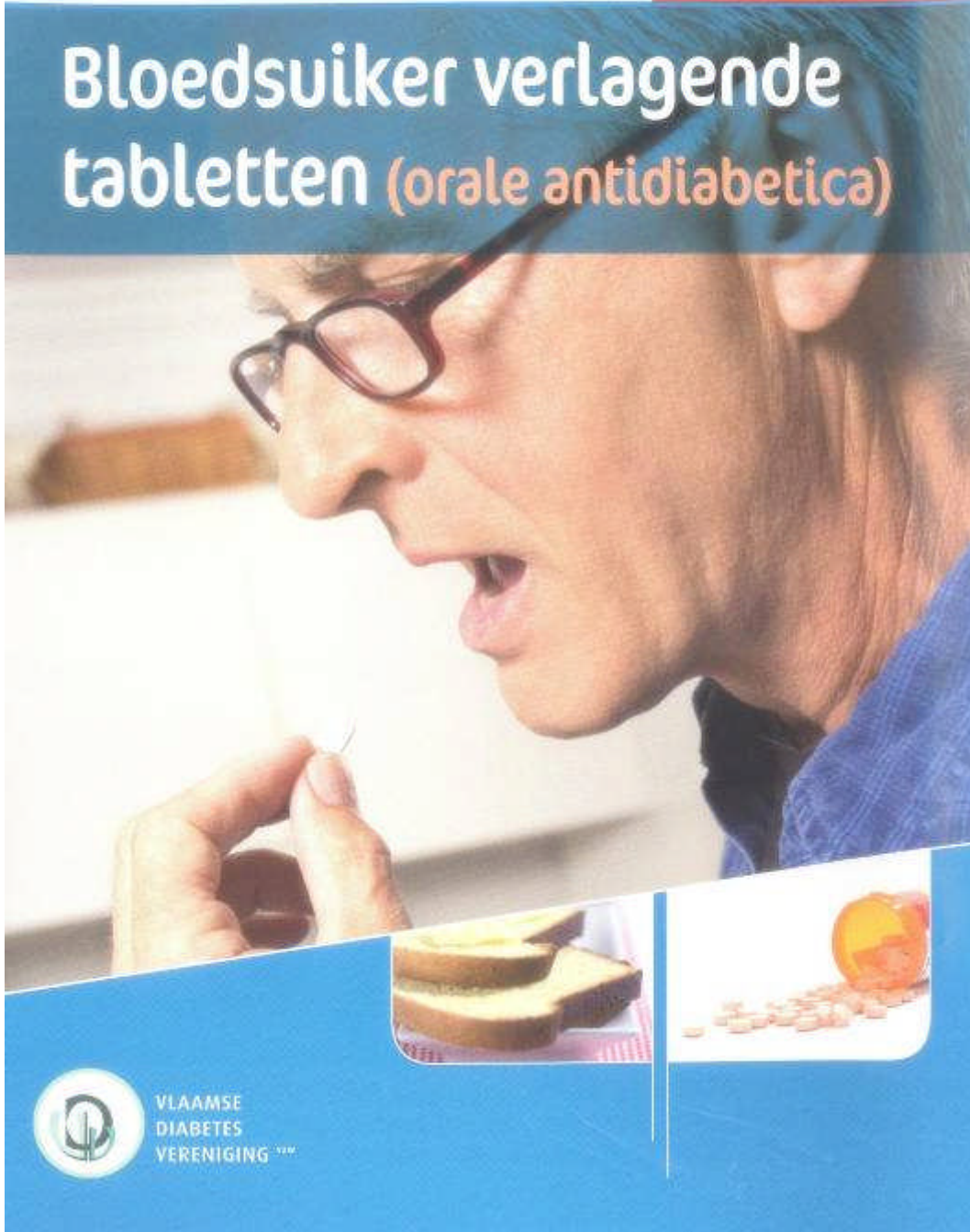

Diabetes

Vragen en
antwoorden

Bloedsuiker verlagende tabletten (orale antidiabetica)

Bloedsuiker verlagende tabletten (orale antidiabetica)

Vlaamse Diabetes vereniging vzw

Bloedsuiker verlagende tabletten (orale antidiabetica)

Bloedsuikerverlagende pillen zijn samen met een gezonde levensstijl, aandacht voor het gewicht en voldoende lichaamsbeweging, belangrijke pijlers in de behandeling van type 2 diabetes. Vaak heerst ten onrechte de idee (of de hoop?) dat de bloedsuiker-verlagende tabletten de overige pijlers kunnen vervangen. Of, dat type 2 diabetes een lichte vorm van diabetes is omdat er geen insuline-injecties nodig zijn.

Niets is echter minder waar! Vaak wordt te laat gestart met insulinebehandeling!

Bloedsuikerverlagende tabletten hebben vaak een zeer gunstig en snel effect op de bloedsuikers, maar zonder te letten op je voeding en voldoende lichaamsbeweging zal het zeer moeilijk zijn een perfecte controle op lange termijn te behouden. En indien geen goede controle kan bereikt worden, loop je net zoals personen met diabetes die behandeld worden met insuline, een groot gezondheidsrisico. Meer nog! Niet alleen de suikers zijn van belang. Er moet ook aandacht besteed worden aan de bloedvetten en de bloeddruk. Het vermijden van overgewicht, rookstop enz. zijn even belangrijk. Het is echter goed om weten dat door een aangepaste en goed opgevolgde behandeling, de belangrijkste complicaties meestal kunnen voorkomen worden.

Je merkt het al! Om een goed einddoel te bereiken, moet je vaak meerdere medicijnen innemen en moet je je levensstijl aanpassen.

Spijtig genoeg kennen we geen medicijnen zonder nevenwerkingen. En zeker wanneer je meerdere pilletjes tegelijk moet innemen, is het van belang nevenwerkingen, interacties met andere medicijnen en zaken die de behandeling beïnvloeden, goed te onderscheiden.

Deze brochure probeert een antwoord te bieden op de vragen die veel mensen met type 2 diabetes zich stellen.

Hoe werken de bloedsuiker-verlagende tabletten?

We kunnen 3 grote werkingsprincipes onderscheiden in de tabletten die momenteel op de Belgische markt verkrijgbaar zijn. Je kan in de tabel (zie verder) de verschillende medicijnen terugvinden en nagaan tot welke medicatiegroep ze behoren.

1. Medicatie die de productie van insuline stimuleert. Zowel de sulfonylurea als de glinides bevorderen de aanmaak en de vrijstelling van insuline ter hoogte van de alvleesklier. Het spreekt voor zich dat deze medicatie alleen werkt als de pancreas nog in staat is om voldoende insuline af te scheiden.
2. Medicatie die ervoor zorgt dat insuline beter kan inwerken op de weefsels, vooral dan ter hoogte van de lever en de spieren. Deze medicatie zorgt er voor dat de gevoeligheid voor insuline verbetert. Dit werkingsmechanisme vinden we terug bij de biguaniden en de glitazones.
3. Sommige medicijnen verhinderen de opname van suikers ter hoogte van de darm. In België is alleen Glucobay® op de markt met een dergelijk werkingsprofiel.

Daarnaast zijn er nog de combinatiepreparaten.

Hoe maken we de keuze tussen de verschillende producten?

Welk medicijn voor jou het meest geschikt is, is afhankelijk van tal van factoren, zoals: de hoeveelheid insuline die nog wordt afgescheiden, de mate van bloedsuikerverhoging, je

gewicht enz. Met de meeste producten kan je een goede diabetesregeling verkrijgen. In dat opzicht verschillen ze onderling niet zo veel. De verschillen zitten vooral in de werkingsduur en de manier waarop het medicijn door het lichaam wordt afgebroken.

Ook zal men bij personen met diabetes met een minder goede nierwerking producten verkiezen die vooral door de lever worden afgebroken.

Bij de keuze wordt ook rekening gehouden met het lichaamsgewicht. Sommige producten veroorzaken immers gemakkelijker gewichtstoename, daar waar biguaniden geen effect vertonen op het lichaamsgewicht.

Zeer vaak moeten ook meerdere tabletten gecombineerd worden. Verschillende types van medicatie kunnen elkaars werking immers versterken. Het tegelijk toedienen van medicatie is echter alleen nuttig als ze uit een andere groep komen. Het combineren van 2 verschillende sulfonylurea bijvoorbeeld mag niet en kan zelfs nadelig zijn.

Neem daarom nooit medicatie die je arts niet heeft voorgeschreven en neem steeds je medicatie (of je diabetespas) mee wanneer je naar de dokter gaat zodat hij steeds weet wat je juist inneemt.

Welk effect kan je van deze tabletten verwachten?

Met tabletten kan je bloedsuikerspiegel sterk verbeteren, wat belangrijk is om latere verwickelingen te voorkomen. Bovendien zullen klachten zoals dorst, jeuk en vermoeidheid snel verdwijnen. Je mag echter geen vals gevoel van veiligheid krijgen en de rest van de behandeling verwaarlozen.

Tabletten kunnen immers enkel efficiënt werken in combinatie met voldoende lichaamsbeweging en een aangepaste voeding. Ze zijn dus een aanvulling op de voorgeschreven behandeling en kunnen niet als enige behandeling van diabetes aangewend worden.

Ze zijn ook niet in staat diabetes te genezen en moeten dus langdurig ingenomen worden. Onderbreek nooit de behandeling op eigen houtje, vb. wanneer de verpakking leeg is.

Overzicht bloedsuikerverlagende middelen

Klasse (en tijdstip van inname)	Generische naam	Producten
Biguaniden (tijdens of vlak na maaltijd)	metformine	Glucophage® Merck-metformine® Metformax® Metformine Bexal® Metformine Teva®
Sulfonylurea (20'-30' voor maaltijd)	glibenclamide glimepiride gliclazide glipizide gliquidon	Bevoren®, Daonil®, Euglucon® Amarylle® Diamicron®, Merck-gliclazide® Uni-Diamicron® Glibenese®, Minidiab® Glurenorm®
Gliniden (of Meglitiniden) (vlak voor maaltijd)	repaglinide	NovoNorm®
Glitazones (of Thiazolidinediones) (onafhankelijk van de maaltijd)	pioglitazone rosiglitazone	Actos® Avandia®
Glucosidase remmers (vlak voor maaltijd)	acarbose	Glucobay®
Combinatieproducten (tijdens of vlak na maaltijd)	glibenclamide + metformine metformine + rosiglitazone	Glucovance® Avandamet®

Wanneer en in welke dosis dienen de tabletten ingenomen te worden?

De tabletten moeten rond het tijdstip van de maaltijden ingenomen worden. De precieze tijdstippen verneem je van je arts. Het is afhankelijk van het werkingsmechanisme van het medicijn of je het vóór, tijdens of na de maaltijd moet innemen. Zie tabel.

Je mag de maximale dosis (meestal 3 per dag) niet overschrijden. Verandering van de dosis dient steeds te gebeuren in samenspraak met je arts.

Zijn er bijwerkingen bij gebruik van bloedsuikerverlagende tabletten?

Net zoals bij andere geneesmiddelen zijn er bijwerkingen bekend, doch zeer frequent zijn ze niet. Je kan je hierover informeren door de bijsluiter te lezen en bij twijfel je arts te raadplegen.

Er zijn echter ook nevenwerkingen, niet zozeer eigen aan het product zelf als wel aan het werkingsmechanisme. Medicatie die de productie van insuline gaat stimuleren, dus de sulfonylurea, de

glinides en de combinatiepreparaten, kunnen een hypoglycemie veroorzaken. Met de andere producten loop je dit risico niet wanneer ze niet gecombineerd ingenomen worden. Hypo's komen bij tabletgebruik minder vaak voor dan bij insulinebehandeling. Een hypoglycemie bij tabletgebruikers is echter vaak langdurig, omdat sommige tabletten een zeer lange nawerking hebben.

Neem dus steeds snelwerkende suiker (vb. druivensuiker) en traagwerkende koolhydraten (vb. appel, koek) mee wanneer je uit huis gaat of lichamelijke inspanningen levert. Indien je je bloedsuikerspiegel niet terug op peil krijgt, neem dan contact op met de hulpdiensten!

Speciale situaties

Nuchter blijven:

Indien je nuchter moet blijven voor een onderzoek of een operatie zal de inname van tabletten onderbroken moeten worden.

Bij sommige zeer langwerkende producten, dien je deze zelfs reeds enkele dagen op voorhand te stoppen. Het is daarom zeer belangrijk dat je je arts verwittigt dat je deze medicatie inneemt.

Ook biguaniden moeten gestopt worden voor een heelkundig ingrijpen of voor een onderzoek waarbij contraststoffen gebruikt worden. Het gevaar is hier niet een hypoglycemie, wel een abnormale afbraak van het product met gevaarlijke afvalstoffen tot gevolg. Ook bij deze medicatie dient de inname 1 tot 3 dagen van tevoren reeds gestaakt te worden, afhankelijk van de aard en de ernst van de ingreep of het onderzoek. Bespreek dit daarom zeker met je arts!

Alcohol:

Wees voorzichtig met het gebruik van alcohol, want dit kan ook hypo 's uitlokken. Wie behandeld wordt met bloedsuiker-verlagende tabletten kan wel een kleine hoeveelheid alcoholische dranken gebruiken, op voorwaarde dat daarbij wat koolhydraten worden ingenomen, vb. een paar toastjes. Vergeet natuurlijk niet dat zowel de alcohol als de koolhydraten energierijk zijn (veel calorieën bevatten) en daarom ongunstig zijn voor je gewicht. Bovendien vertonen sommige tabletgebruikers (vooral bij inname van Diabenese®) bij het drinken van alcohol een 'flush'. Dit is een vervelende reactie waarbij het gezicht rood en warm aanloopt. Dit kan meestal vermeden worden door, in overleg met je arts, over te schakelen naar een ander type sulfonylureum.

Vergeet niet dat zowel de alcohol als de koolhydraten energierijk zijn (veel calorieën bevatten) en daarom ongunstig zijn voor je gewicht.

Rijgeschiktheid:

Wettelijk moet je, als je diabetes hebt, je rijbewijs periodiek laten aanpassen met behulp van een medisch rijgeschiktheidsattest. Meestal kan je hiervoor terecht bij je huisarts. Maar als je medicatie neemt die een hypoglycemie kan veroorzaken, dan heb je voor je rijgeschiktheidsattest het advies nodig van een endocrino-diabetoloog.

Meer vragen over diabetes in het verkeer? Bel de Diabetes Infolijn ct 0800 96 333.

Hoe kan je hypo 's voorkomen?

- ⇒ Sla geen maaltijden over! Neem bij elke maaltijd voldoende koolhydraten in. Enkel vlees en groenten volstaan dus niet. Eet ook aardappelen, brood, rijst of deegwaren in de gewenste hoeveelheden.
- ⇒ Tussendoortjes: bij gebruik van sulfonyleurea is het vaak aangeraden om tussen de hoofdmaaltijden een kleine snack (met koolhydraten) te gebruiken. Dit is erg individueel en is afhankelijk van lichaamsactiviteit en lichaamsgewicht. Je arts en diëtist(e) kunnen je adviseren of je snacks nodig hebt, hoeveel en welke.
- ⇒ Verwittig je arts wanneer je door gebrek aan eetlust of door braken onvoldoende voedsel kan innemen. Het is immers mogelijk dat je dan tijdelijk een lagere dosis medicatie moet innemen, of dat de inname zelfs gestaakt moet worden.

Zijn er geneesmiddelen die niet goed samenwerken met bloedsuikerverlagende tabletten?

Een aantal medicamenten hebben een invloed op de werking van de bloedsuikerverlagende tabletten. Sommigen versterken de werking, waardoor de kans op een hypoglycemie groter wordt. Tot deze groep behoren onder andere aspirine en aanverwante pijnstillers wanneer ze in hoge dosis worden gebruikt, bloedverdunners en bepaalde antibiotica. Andere medicamenten zwakken de werking af met het risico op te hoge bloedsuikers. Hiertoe behoren onder andere cortisonederivaten en bepaalde middelen tegen hoge bloeddruk. Wanneer nieuwe medicamenten worden voorgeschreven, is het daarom heel belangrijk de behandelende arts, tandarts of apotheker erop te wijzen dat je bloedsuikerverlagende medicatie gebruikt. Het is handig wanneer je de naam van de medicatie kent of een briefje of de verpakking bij hebt waar de naam op vermeld staat. Of laat dit noteren in je diabetespas.

Met al je vragen over diabetes kan je ook terecht bij:

Diabetes Infolijn: 0800 96 333 en infolijn@diabetes-vdv.be

Deze infolijn is bedoeld voor iedereen die vragen heeft over diabetes in al zijn aspecten: medisch, sociaal, voeding, symptomen...